

DR. GÁTI JÓZSEF*

DR. HORVÁTH SÁNDOR**

150 éve született Bánki Donát, az Óbudai Egyetem Gépészmérnöki Karának névadója

150 éve, 1859. június 6-án született Bakonybánk községben Bánki Donát, az egyik legnagyobb magyar gépészmérnök, konstruktőr, egyetemi tanár, dékán, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja. A cikk Bánki Donátot, a kiváló tudóst, a zseniális gépkonstruktort, a kitűnő tanárt, a kiváló szakíró, a mintaszerű kollégát, a nemes lelkű embert mutatja be. Mérnöki és emberi kiválóságának elismeréseként több szakképesítési intézmény és a mai Óbudai Egyetem Gépészmérnöki Kara vette fel nevét. Az írás betekintést nyújt abba az eseménysorozatba is, melyet a Bánki Donát Emlékbizottság szervezett országszerte, emlékezve a nagy tudósra.

BEVEZETÉS

A világ mérnöktársadalma 2009-ben emlékezett meg BÁNKI DONÁT születésének 150. évfordulójáról. Az 1859. június 6-án született Bánki Donát korának egyik legnagyobb gépészmérnöke, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja, a Budapesti Királyi József Műegyetem nemzetközi hírű professzora, a Gépészmérnöki Osztály dékánja is lett. Munkásságának, életművének bemutatására több kötet sem lenne elegendő. E cikk keretében arra vállalkozhatunk, hogy az életmű tömör összefoglalását követően a jubileumra alakult Bánki Donát Emlékbizottság által szervezett eseménysorozatról adjunk képet.

BÁNKI DONÁT ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

Bánki Donát (LÖWINGER DONÁT) 1859. június 6-án született a Veszprém megyei Bakonybánk községben, DR. LÖWINGER IGNÁC községi körorvos és felesége, SALZER BETTI negyedik gyermekeként. (Nevét egyetemista korában, 1879-ben változtatta Löwingerről Bánkira, és ez a névválasztás is jelzi kötődését szülőföldjéhez.) Az 1848-49-es szabadságharc kitörésekor apja fiatal házas volt, de azonnal jelentkezett a honvédhadseregbe, ahol főorvosként a fegyverletételig szolgált. Az egykori honvédorvos gyermekeit hazafias szellemben nevelte, és ez a nevelés Bánkira is egész életében hatással volt. Amikor a már sikeres mérnök és tanár számára a világszerte híres Zürichi

* kancellár, kancellar@uni-obuda.hu

** dékán, horvath.sandor@uni-obuda.hu, Óbudai Egyetem, www.uni-obuda.hu

Műegyetem tanári állást kínált, Bánki Donát nemlegesen felelt. Levelében kifejtette: kötelességének érzi, hogy a budapesti József Műegyetemen maradjon, és szolgálja hazája kulturális és gazdasági fejlődését.

1868-ban az akkor már hatgyermekes Löwinger család Lovászipatonára költözött.

Donát már kisfiúként is érdeklődött a technika iránt, a helyi malomban szinte naponta megfordult, és kíváncsian figyelte a gépek működését. Életrajzírói szerint a malom vízikereke ébresztette fel benne a hidraulika iránti érdeklődést. Lovászipatonán töltött gyermekéveire később, felnőtt korában is szívesen emlékezett vissza, ebben a környezetben szívta magába a magyar föld és nép szeretetét, tanulta az ízes magyar beszédet.

Elemi és részben középiskolai tanulmányait magántanulónként végezte édesapja felügyelete alatt, vizsgáit pedig Pápán tette le. Középiskolai tanulmányait Budapesten, az V. kerületi Főreáliskolában fejezte be 1876-ban. Mivel a műszaki tudományok egyre jobban foglalkoztatták, 1876-ban beiratkozott a budapesti József Műegyetemre, ahol tanulmányait 1880-ban fejezte be, oklevelet azonban csak 1893-ban kapta meg. 1879-ben lett tagja a *Magyar Mérnök és Építész Egylet*nek.

Kiváló képességei már egyetemista korában megmutatkoztak. A gázmotorokról írott dolgozatával elnyerte az egyetem 100 Ft-os pályadíját. Tanárai is felismerték tehetségét, utolsó éves gépészmérnök hallgatóként, HORVÁTH IGNÁC professzor – a mechanikai tudományok elismert szak tekintélye – maga mellé vette tanársegédnek a *Mechanika Tanszék*re. Bánki az egyetemen haláláig oktatott.

A korai tevékenység

Pályájának indulása egybeesik a kiegyezést követő rendkívül dinamikus magyar iparfejlődés kezdeti szakaszával. Az 1881-ben megjelent első magyar iparfejlesztési törvény jelentős lökést adott az akkor még különösen a vas- és gépipar területén elmaradott és kevés magyar vezető szakembert foglalkoztató hazai iparfejlődésnek.

Bánki 1881 és 1882 között a *Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárában* konstruktörként dolgozott, ezt követően 1882-től a *Ganz és Társa Vasöntő és Gépgyárban* mint tervező, osztályvezető, illetve mint főmérnök tevékenykedett 16 éven át.

A Ganz Gyárban töltött idejének első évében szabadalmaztatta első – a szakmai körök figyelmét is felkeltő – találmányát, amelyet 1885-ben ismertetett a Magyar Mérnök és Építész Egylet Közlönyében. A *dinamóméret* a Magyar Mérnök és Építész Egylet 1887-ben a „Hollán” pályadíj II. fokozatával tüntette ki.

A múlt század végén, mint Ganz-gyári mérnök tervezte meg a Boráros tér felett működő „Elevátort”, amely igen nagy jelentőségű volt az akkori dús gabonatermő Délvidék miatt. Az ott termelt gabonát uszályokkal szállították Budapestre, ahol a pesti rakparton ez a hatalmas építmény ürítette ki az uszályokat. Sajnos ez a nagyszerű mű a második világháború alatt, 1944-ben egy bombatámadás során elpusztult.

Bánki Donátnak jelentős szerepe volt MECHWART ANDRÁS, a Ganz-gyár vezérigazgatója által tervezett, híres és nemzetközi figyelmet is felkeltő „Mechwart-féle forgóeke” néven ismertté vált gőzerejű talajművelő gép tervezésében is. Ötleteivel, javaslataival sikerült a nagyrészt még csak tervekben létező szerkezetet a gyakorlatban is alkalmazható alkotássá tenni.

Műszaki érdeklődésének sokoldalúságát mutatják a külföldi és belföldi lapokban már ebben az időben sűrűn megjelenő cikkei, melyek a legváltozatosabb témákról, pl. a súrlódásos tengelykapcsolóról, a Mechwart-féle gőzekéről, a szabadalmi törvényjavaslatról, vagy a gépészmérnöki foglalkozás szabályozásának kérdéséről értekeztek.

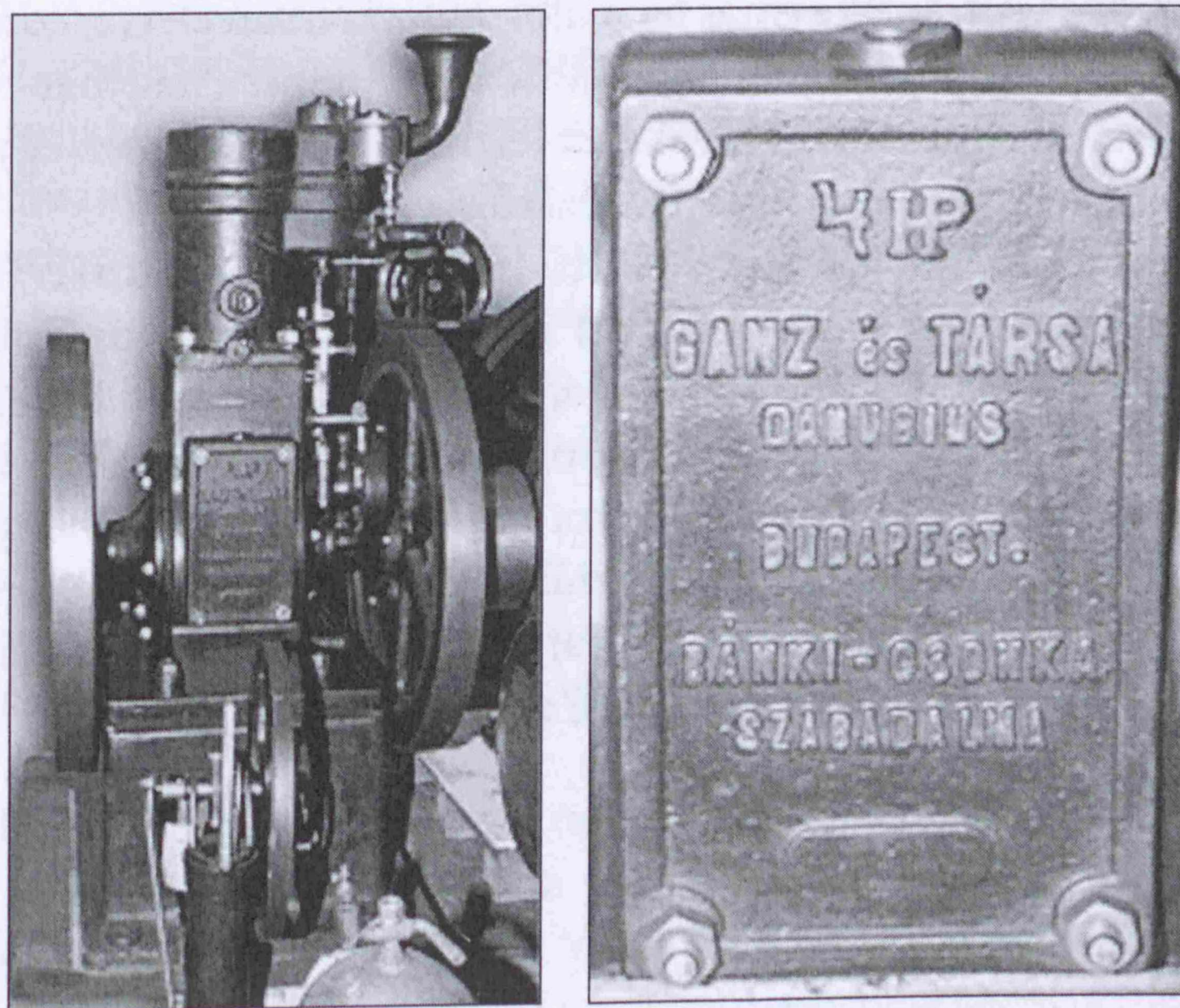
Bánki és a motorok

Ganz-gyári működésének legfontosabb eredményei azonban a motorgyártáshoz kapcsolódnak. Korábbi eredményeinek is köszönhető, hogy a Ganz-gyár vezetősége őt bízta meg 1886-ban az Ausztriából vásárolt, a leobersdorfi gépgyár által gyártott robbanómotorok áttekintésével. „A gázmotorok elmélete” című dolgozatát a Mérnök Egylet Közlönye 1892-ben közölte, és a következő évben a *Német Mérnök Egylet* nagyhírű folyóiratában, a ZVDI-ben is megjelent. Elméleti eredményei a *Műegyetem gépműhelyében* végzett mérésein és Csonka Jánossal közös kísérletein alapultak. Csonka János 1876-tól vezette a Műegyetem tanműhelyét, segítve a mérnökhallgatók gyakorlati képzését. A két hasonló érdeklődésű fiatalember itt találkozott, szoros kapcsolat és hosszú ideig tartó sikeres együttműködés alakult ki közöttük. *Bánki elméleti felkészültsége és szerkesztői képességei, valamint Csonka feltalálói leleménye és gyakorlati tapasztalatai fontos eredmények elérését alapozták meg.*

Bánki Donát és Csonka János, a két kiváló szakember közös tevékenysége nagyszerű eredményekkel járt, 1888 és 1896 között szabadalmak egész sorát jelentették be. Munkájukkal jelentősen hozzájárultak az akkor még kezdeti stádiumban lévő *robbanómotor* fejlesztéséhez. Legjelentősebb közös találmányuk, a *porlasztó* működésének lényege, hogy a robbanómotorok tüzelőanyagát porlasztással keverje el egyenletesen a levegőben. A szájhagyomány szerint működésének lényegére akkor jöttek rá, amikor egy szép tavaszi napon fáradtan bandukoltak hazafelé a Műegyetemről egy újfajta petróleummotorral végzett kísérletsorozat után. Egyszer csak megpillantottak egy virágárus lányt, amint vizet permetezett a virágaira egy kölni-szóróval. Ekkor Bánki Donát boldogan felkiáltott: *“Itt a megoldás!”*. Két évig keresték a legjobb szerkezeti megoldást, míg végül 1893. február 11-én nyújtották be szabadalmi kérelmüket, *“Újítás a petróleum- motorokon”* címmel.

A Bánki-Csonka féle porlasztó

A karburátor feltalálói elsőbbsége vitathatatlanul Bánkit és Csonkát illeti meg, a szabadalmi bejelentésük szerinti szerkezet elvileg a még ma is százmillió számra gyártottal egyezik meg. Fél évvel később, 1893. augusztus 17-én Németországban WILHELM MAYBACH francia szabadalmi oltalmat

A Bánki és Csonka szabadalma alapján elkészített eredeti motor és adattáblája
The original engine built after Bánki's and Csonka's patent, and the table with its data

kért egy, a magyarokéval teljesen azonos felépítésű porlasztóra, de mert a feltaláló azt, mint önálló szerkezeti elemet szabadalmaztatta, nagyobb védelmet tudott biztosítani számára.

Bánki robbanómotorokra vonatkozó elméleti kutatásainak másik figyelemre méltó eredménye volt a *kompressziónövelés előnyeinek* felismerése a motorok teljesítményének fokozása területén. Elméletének gyakorlati alkalmazása az 1893-ban elkészült első vízporlasztásos Bánki-motor, amelynek lényege, hogy a motor üzem közbeni túlmelegedés esetén vizet porlasztott a hengerbe, és ezzel az üzemanyag kompresszió tűrését megnövelte. Ezzel a megoldással Bánkinak sikerült elérnie, hogy a szerkezeti részek károsodása nélkül lényegesen növekedjen a robbanómotor teljesítménye. S bár a gyakorlatból a Diesel-motor ezt a konstrukciót kiszorította, tudománytörténeti jelentősége elvitathatatlan.

Személyiségére jellemző érdekesség, hogy bár munkásságával az automobilizmus alapját vetette meg, élete végéig gyalog járt fel rózsadombi villájába.

Az egyetemi tanár

Amikor 1898-ban Bánki Donátot a budapesti József Műegyetem – a szokásos pályáztatás mellőzésével – kinevezte a *II. Gépszerkezettani Tanszék (Gépelemek és Emelőgépek) vezetőjének és egyetemi tanárnak*, felhagyott Ganz-gyári tevékenységével. Kinevezése azonban nem jelentette a gyakorlati élettel való kapcsolatának megszakítását, továbbra is kapcsolatban maradt a Ganz-gyárral, ahol műszaki tanácsadóként segítette a gyár munkáját. 1899-ben a *III. Gépszerkezettani tanszék (Hidraulika és Hidrogépek)* megüresedett vezetői posztját vette át.

Sokoldalúságát, különleges adottságait talán mindennél jobban jellemzi, hogy az új, a korábbi működési területétől erősen eltérő jellegű stúdiumok anyagát is fölényes biztonsággal tudta kézben tartani. Sőt, felismerve a legkorszerűbb problémákat, tevékenyen be tudott kapcsolódni a születőfélben lévő tudományág, az *áramlástan* kialakításának munkájába. Mérnök-pedagógus munkáját kiválóan látta el, nagy gondossággal készült fel minden előadására. Nem volt kimonodottan jó előadó, előadásai kissé szárazak voltak, mivel szigorúan ragaszkodott a tárgyhoz. Biztos tudását és igényességét azonban hallgatói is felismerték. Mivel állandóan figyelemmel kísérte a fejlődést, a bel- és külföldi szakirodalomból szerzett ismereteit pedig beépítette előadásaiba, a diákok szívesen hallgatták előadásait. Saját és más feltalálók kutatásaiban elért eredményeivel számos jegyzetében foglalkozott, és ezekre előadásaiban is felhívta a figyelmet, nagyban megkönnyítve ezzel a hallgatók felkészülését és eligazodását hivatásuk területén. Jegyzeteinek egy részét a mérnök nemzedékek hosszú időn keresztül használhatták kézikönyvként.

Tanári működése alatt a gépészmérnöki oktatásba bevezette, és annak szerves részévé emelte a *gyakorlati képzést*. Előrelátóan figyelembe vette azt is, hogy a tudományos kutatásoknak is teret kell biztosítani. Ennek érdekében egy *kalorikus* és egy *hidraulikus laboratóriumot* terveztetett a Lágymányoson épülő új Műegyetemen belül. A laboratóriumok tervezésében ő maga is tevékenyen részt vett. Európai színvonalú, korszerű oktatói munkájára jellemző, hogy az 1900-as évek elején több tanártársával nagy *szakmai tanulmányutakat* szervezett Ausztriába és Németországba *villamos centrálék és vízerőművek* megtekintésére. Bánki Donát oktatástechnikai elképzelései, pedagógiai elvei, amelyekhez 22 éves tanári működése alatt ragaszkodott, helyesnek és időtállóknak bizonyultak.

Kutatói és konstruktóri munkássága

Kutatásait 1901-ben a gőzturbinák elméleti és gyakorlati problémáinak területén kezdte meg. Ekkor jelent meg kétkötetes egyetemi jegyzete „*Gyakorlati hidraulika és hidrogépek*” címen.

1902-ben készült el *elsőkerékajtású automobilja*, amelynek szerkezeti megoldása számos olyan elemet tartalmazott, amellyel messze megelőzte korát. 1908-tól érdeklődése az akkor még gyermekcipőben járó repülés technikai kérdései felé fordult. 1909-ben egy *repülőgép-stabilizátor* műszert is konstruált.

Az MTA levelező tagja, a dékán, az ember, és további munkái

1911-ben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta, rendkívüli eredményei és megalapozott elméleti munkássága elismeréseként. Egy évvel később tartotta akadémiai székfoglaló előadását *“Folyadékok mozgása hajlított csatornában”* címmel.

1914 és 1916 között, a József Műegyetem Gépészmérnöki Osztályának (a mai kar megfelelője) *dékánjává* választották, ami jelentős változást hozott egyetemi pályáján. Ebben a beosztásban is folytatta kutató és oktató tevékenységét, de széleskörű szakmai tevékenysége mellett szívügyének tekintette az egyetemen tanuló ifjúság helyzetének javítását, jelentős *diákjóléti tevékenységet* fejtett ki.

1916-ban jelent meg legismertebb műve *„Energiaátalakulások folyadékokban”* címmel. Ezt a könyvét a Magyar Mérnök és Építész Egylet Cserháti-pályadíjjal, majd egy évvel később a legnagyobb egyesületi kitüntetéssel, aranyéremmel jutalmazta. Az aranyérmet odaítélő bizottság jelentésének utolsó mondata a következőképpen hangzott: *“A magyar technikai irodalom büszkesége*

ez a munka, és ezért egyenesen kötelessége a Magyar Mérnök és Építész Egyletnek, hogy ezt elismerve a legszebb kitüntetéssel, az aranyéremmel jutalmazza”.

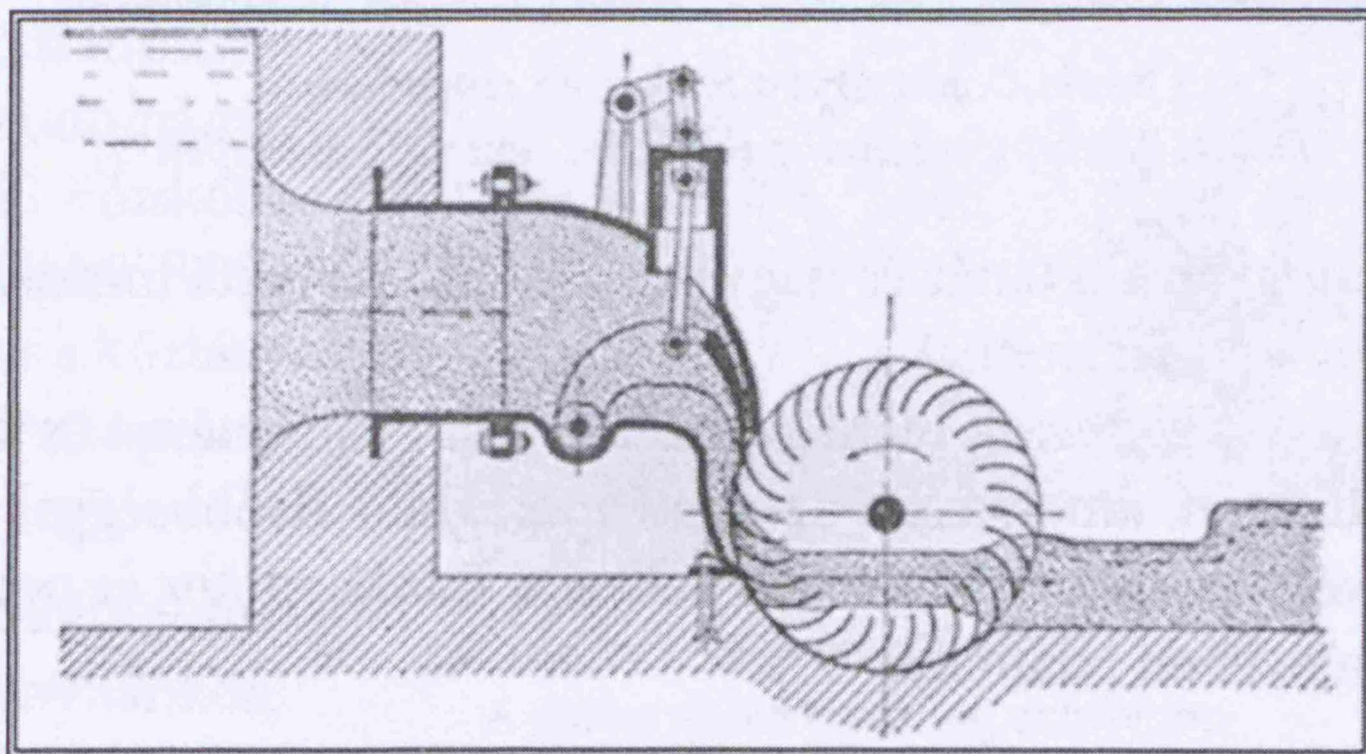
1917-ben ismertette új találmányát, a *kettősátömlésű vízturbinát*. A parciális határturbina elsősorban alacsonyeresű vizek energiájának hasznosítására szolgált. A legyártott több száz példányból néhány még ma is működőképes.

1918-ban ismét nagyszabású elképzeléssel jelentkezett, a dunai *Vaskapu erőmű* megépítésének tervével. Ez a terv nem csak a vízerőmű kiépítésére vonatkozó javaslatot tartalmazta, hanem a termelt energia hasznosításának módját is. Eszerint a nyert energiát távvezetéken Budapestre kívánta vezetni, közben ennek részbeni felhasználásával az Alföld öntözését is megvalósítani. A terv egyben megoldotta volna az aldunai hajózást és az alföldi városok villamosítását is. Sajnos a bekövetkező tragikus történelmi események e nagyszerű terv megvalósítását nem tették lehetővé.

1920-ban megjelent nyomtatásban az *„Energiaátalakulások folyadékokban”* című mű második kötete.

Életrajzírói szerint állandóan és kitartóan dolgozó, puritán módon élő ember volt. Nyilvános helyre egyáltalán nem járt, kivéve a Mérnök Egylet szakosztályi vacsoráit. Egyetlen szenvedélye a szivarozás volt, sokak szerint azért, mert ennek munka közben is lehetett hódolni. Legkedvesebb időtöltése pedig a festés volt.

Bánki Donát 1922. augusztus 1-én halt meg Budapesten. Szakmai és emberi kiválóságának elismeréseképpen nevét az Óbudai Egyetem [a Budapesti Műszaki Főiskola (BMF) jogutódja] Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karának jogelődje 1954. december 19-én, az intézmény fennállásának 75. évfordulóján vette fel. Névválasztással, s mellszobrának elhelyezésével az aulában az intézmény azonosul azokkal az elvekkel, amelyeket Bánki Donát életvitelével, munkásságával és elért eredményeivel igazolt.

A Bánki turbina alkalmazási vázlata
Application sketch of the Bánki turbine

Bánki Donát sírja a Farkasréti temetőben
Donát Bánki's tomb in the Farkasrét cemetery, Budapest

Emlékének őrzése

Emlékeztére a Gépipari Tudományos Egyesület, a Budapest Műszaki Egyetem emlékérmét, s a Bánki Donát Műszaki Főiskola emléklakettet alapított. Nevét viseli még több műszaki középiskola, a fővárosban egy park és egy utca is.

Bakonybákon Bánki Donát Emlékszoba, valamint a Bánki Donát Emlékpark állít a falu híres szülöttének emléket. Az emlékszoba és az emlékpark 1984-ben, a 125 éves jubileum alkalmából, TERPLÁN ZÉNÓ professzor kezdeményezésére és állhatatos szervező munkájának köszönhetően jött létre. Az emlékparkban a nagy

tudós, kiváló tanár és nagyszerű ember tisztelői minden év június 6-án, a Bánki Donát Emléknapon emlékezhetnek.

A világ egyik legnagyobb természettudományi és műszaki múzeuma, a müncheni *Deutsches Museum*, amely csak az adott iparágban elsőbbséggel bíró termékeket állít ki, a Bánki-turbinát kiállított tárgyai közt szerepelteti, a Bánki-motor és porlasztó pedig a múzeum tanulmánygyűjteményében található.

A JUBILEUMI ÉV LEGFONTOSABB ESEMÉNYEI

A Magyar Mérnöki Kamara kezdeményezésére a Magyar Tudományos Akadémia, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, a Budapesti Műszaki Főiskola, a Gépipari Tudományos Egyesület, a Széchenyi István Egyetem, a Szent István Egyetem, a Miskolci Egyetem és Bakonybánk Önkormányzata Bánki Donát születése 150. évfordulójának megünneplése céljából 2008 őszén *Emlékbizottság*ot hozott létre, mely szervezte és koordinálta a jubileumi eseményeket. A CSIZMADIA BÉLA professzor által vezetett bizottság a méltó megemlékezésen kívül célul tűzte ki azt is, hogy Bánki Donát személyiségének és életművének bemutatásán keresztül rámutasson a mérnöki tevékenység fontosságára és rávilágítson annak szépségére. A „*Bánki Donát Emlékhónap*” legfontosabb eseményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

- Szoboravatás és In Memoriam Bánki Donát Emlékülés a Budapesti Műszaki Főiskolán.
- Vándorkiállítás megnyitása 2009. május 8-án a Budapesti Műszaki Főiskola aulájában, majd május 15-én az Országházban a Magyar Műszaki Értelmiség Napja keretében. (Az In Memoriam Bánki Donát vándorkiállítás anyaga az év folyamán több középiskolában és felsőoktatási intézményben volt megtekinthető, a kiállítás anyagát tartalmazó CD-t, valamint a jubileumi évre készített DVD-t valamennyi hazai középiskola megkapta, és az Emlékbizottság az országgyűlési képviselőkhez is eljuttatta.)
- MICHELBERGER PÁL akadémikus plenáris előadása Bánki Donát örökségéről a Magyar Műszaki Értelmiség Napja keretében az MTA Dísztermében.
- Tudományos konferencia a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen vándorkiállítással és koszorúzással.

- Emlékülés a győri Széchenyi István Egyetemen, s kiállítás a gödöllői Szent István Egyetem Mezőgazdasági Eszköz- és Gépfejlődéstörténeti Szakmúzeumában.
- Emléktábla avatás a Budapest II. kerület Rózsahegy utcában, Bánki Donát lakhelyén.
- A Gép folyóirat Bánki Donát különszámának megjelentetése, amelyben Michelberger Pál akadémikus a tudós, a zseniális alkotó mérnök, a professzornak szóló üzenetét fogalmazza meg, ezt követően pedig Bánki munkásságának mai kiváló folytatói számolnak be tudományos eredményeikről.
- A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, valamint a Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát születésének 150. évfordulójára Bánki Donát Jubileumi Díjat alapított, melyet a köztársasági elnök jelenlétében az Alapítók a Parlamentben adtak át.

A *Bánki Donát Emlékhónap* záró rendezvényére 2009. június 6-án Bánki Donát szülőfalujában, Bakonybánkban került sor, ahol MAJOR LÁSZLÓ polgármester köszöntötte a megjelenteket.

Az ünnepi megemlékezést BEREK LAJOS szobrászművész *Bánki szobrának leleplezése* követte, melyet a Bánki Donát Emlékbizottság állíttatott. GYULAI JÓZSEF akadémikus, az MTA Műszaki Osztály elnöke avató beszédében kiemelte: „Hajlamos voltam mindeddig elhinni, hogy a tudósoknak két alaptípusa van: az ötletgazdag, illetve a részleteket is kidolgozni képes, mélybe ásó kutató. Amikor készültem erre a beszédre és olvastam Bánki Donát életéről szóló írásokat, tisztult irigységgel be kellett látnom, hogy vannak kivételes egyének, akikben mindkét tulajdonság adománya megvan.....

Bakonybánk méltán büszke nagy szülőttére – még akkor is, ha Lovászpatonával osztoznia kell Bánki Donát gyermek- és fiatakkorán – sőt, némileg Budapesttel is, ahol végül is befejezte középfokú tanulmányait. Gondolatban járjuk végig Bánki Donát életét, amely példázza a József Attila-i sorokat: „dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes”. Ő tudta, élte ezt.

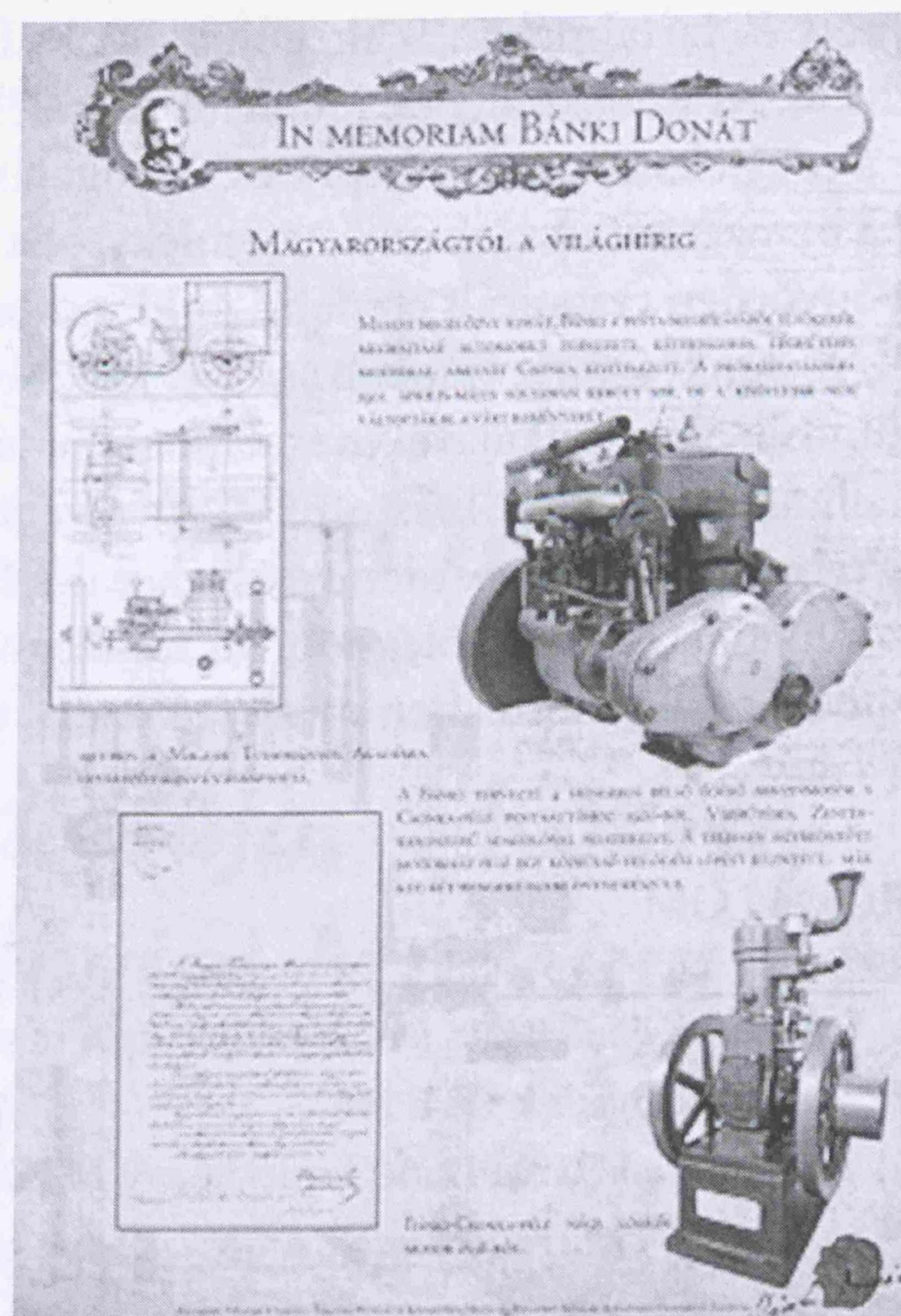
Hirdesse ezt a gondolatot Bánki Donát bakonybánk szobra. Ezennel hadd éljek ezzel a nekem jutott nagy-nagy tisztességgel és főhajtva leleplezzem a szülőhely közössége, a Magyar Tudományos Akadémia mai tagsága, különösképpen a mérnöki osztályok mai tagjainak, valamint Bánki Donát tudását, műveit nem nélkülözhetően magáénak tudó utókor nevében ezt a szobrot.”

Az ünnepség a bakonybánk Önkormányzat udvarán folytatódott, ahol TURAY ATTILA, a *Bánki Donát Műszaki Egyesület* elnöke az Egyesület céljainak bemutatását követően helyezte el a Bánki Donát Technikai Park alapkövét.

A Bánki Donát Emlékbizottság az ifjúság számára 2008. őszén pályázatot írt ki két kategóriában: Bánki Donát munkáinak bemutatására makettekben, illetve tevékenységének illusztrálására írásban, vagy képi megjelenítésben. A felhívásra 19 pályamű érkezett az ország minden részéről és még Marosvásárhelyről is.

A pályázatokat szakmai zsűri értékelte, aminek eredményét PÁCZELT ISTVÁN akadémikus ismertette, majd az elismerő okleveleket, valamint a díjakat Gyulai József akadémikussal adta át.

A BMF Bánki Donát Gépész és Biztonságtechnikai Mérnöki Karának hathatós támogatásával fel-

Az „In memoriam Bánki Donát” vándorkiállítás egy plakátja

A poster at the traveling exhibition
„In memoriam Donát Bánki”

újított és tartalmában is megújult Bánki Donát Emlékszobát HORVÁTH SÁNDOR dékánhelyettes adta át. Avatóbeszédében kiemelte az emlékszoba és a tervezett technikai park jelentőségét, és kérte a megjelenteket az elképzelés támogatására, majd Major László polgármesterrel együtt vágták át a nemzetiszínű szalagot. Az emlékszoba részére a Magyar Műszaki és Közlekedési Múzeum egy gyönyörűen restaurált eredeti Bánki motort ajándékozott.

A Bánki Donát Emlékhónap elérte célját, számos megemlékezést szervezett világra szóló elődünkről, aki munkájával megalapozta határainkon túl a magyar mérnökök hírét. A konferenciák, kiállítások, híradások és a pályázat révén példaképet adott a ma fiatalságának, s ráirányította a figyelmet arra, hogy érdemes és lehet ma is alkotómunkát folytatni. Az eseménysorozatnak is köszönhetően remélhetőleg jobban tudatosult egész társadalmunk előtt, hogy nemzetünk jövője és fejlődése nagymértékben múlik a kreatív, tanult műszaki értelmiségen.

IRODALOM

- [1] *Schimanek Emil*: Bánki Donát tudományos munkássága és alkotásai.
- [2] *Műszaki nagyjaink*, GTE 1967.
- [2] *Terplán Zénó*: Bánki Donát Emlékkönyv, MTESZ 1981.
- [3] *Gáti József – Horváth Sándor*: A Bánki Donát Műszaki Főiskola, Acta Polytechnica, Budapest, 1993.
- [4] *Gáti J. – Kártyás Gy. – Horváth S*: Bánki Donát emlékezete, Gép, 2005/2-3. p 4-6.
- [5] *Németh József*: Bánki Donát, www.bankiemlekhonap.hu, 2009.